

gemeente
Het Hogeland

Raadsvoorstel

Onderwerp: Burgerberaad - Omgevingsvisie
Datum: 02 maart 2022
Agendapunt: 11
Behandeling: Besluitvormend
Portefeuille-
houder(s): n.v.t.
Steller: Hans Kastermans h.kastermans@hethogeland.nl
Zaaknummer:

1. Samenvatting

Ter uitvoering van de door uw raad in de vergadering van 14 april 2021 aangenomen motie om te onderzoeken of en hoe een Burgerberaad als participatie-instrument kan worden ingezet is een Plan van aanpak opgesteld voor een Burgerberaad voor het doorontwikkelen van de Omgevingsvisie. Dit plan is mede tot stand gekomen met de opbrengst van twee werkbijeenkomsten, met deelname van meerdere raadsleden, collegeleden en gemeentelijke medewerkers.

De bedoeling is dat een groep van 100 te loten inwoners van de gemeente de binnenkort in het kader van de Omgevingswet vast te stellen eerste versie van de Omgevingsvisie (of onderdelen daarvan) tegen het licht gaat houden en op basis van actuele en te verwachten toekomstige ontwikkelingen herziet.

In het Plan van aanpak wordt aangegeven welke doelen met een Burgerberaad worden nagestreefd en wat de randvoorwaarden zijn om een Burgerberaad succesvol te laten zijn. Voorts worden een aantal in de werkbijeenkomsten gemaakte voorlopige keuzes voor de inrichting en het organiseren van het Burgerberaad weergegeven en ook een schets gegeven van de gewenste organisatie en personele inzet. Tevens is een begroting opgesteld, met als uitgangspunt dat het Burgerberaad vijf keer bijeenkomt.

Omdat de eerste versie van de Omgevingsvisie nog niet bekend is zal op een later moment besloten worden over de concrete vraagstelling voor en het te geven mandaat aan het Burgerberaad.

2. Gevraagd of voorgesteld besluit

1. Instellen en organiseren van een Burgerberaad voor het doorontwikkelen van de binnenkort vast te stellen Omgevingsvisie 1.0 naar de Omgevingsvisie 2.0. en daarvoor verdere voorbereidingen treffen.
2. Het Plan van Aanpak Burgerberaad Omgevingsvisie 2.0 vaststellen als leidraad voor het organiseren van het Burgerberaad, waarbij een voorstel voor de vraagstelling en het mandaat worden afgewacht.
3. De geraamde kosten voor het Burgerberaad opnemen in de Voorjaarsnota 2022 en alsdan een krediet beschikbaar stellen.
4. De raadswerkgroep continueren ter begeleiding van de verdere voorbereidingen voor het Burgerberaad.

3. Inleiding

3.1 Aanleiding

In de vergadering van 14 april 2021 (voortgezet op 15 april 2021) heeft de raad een motie aangenomen waarin uitgesproken is dat ten behoeve van het opstellen/ vaststellen van de Omgevingsvisie op zoek gegaan wordt naar de mogelijkheid om een Burgerberaad te organiseren. Ter uitwerking van de motie heeft een werkgroep uit de raad zich georiënteerd op het instrument 'burgerberaad' in het algemeen en een mogelijk traject om tot een burgerberaad voor de Omgevingsvisie te komen. Daarbij is gebruik gemaakt van externe expertise op het gebied van burgerparticipatie en nieuwe vormen van democratische besluitvorming. Ook is afgestemd met de projectverantwoordelijken voor de implementatie van de Omgevingswet en het opstellen van de Omgevingsvisie.

In een tussenrapportage heeft de werkgroep teruggekoppeld over de oriëntatie. Deze tussenrapportage is besproken in de raadsvergadering van 10 november 2021. Dit heeft geleid tot een opdracht aan de griffie om - in samenwerking met de ambtelijke organisatie - een Projectplan voor een Burgerberaad op te stellen, waarbij deze zich zou moeten richten op de doorontwikkeling van de Omgevingsvisie (na vaststelling van een eerste versie in juni 2022, die niet meer inhoudt dan een verwerking van eerder vastgestelde visies en beleidsdocumenten). Specifieke aandacht zou moeten worden besteed aan te stellen randvoorwaarden en opties of te maken keuzes voor wat betreft (o.a.) de vraagstelling, de status van het resultaat van het beraad (neemt de raad het resultaat over of wordt dit als een advies beschouwd?) en de te loten deelnemers.

3.2 Bevoegdheid raad

De raad is bevoegd te besluiten over vormen van participatie ter ondersteuning van de eigen besluitvorming.

3.3 Wettelijk of beleidskader

De Omgevingswet treedt (na de laatste aanpassing in de planning) op 1 oktober 2022 of 1 januari 2023 in werking. Participatie is een belangrijke pijler onder deze wet. Ook anderszins wordt via wetgeving en bij beleidstrajecten steeds meer belang gehecht aan burgerparticipatie.

4. Beoogd resultaat (of effect)

Instellen van een Burgerberaad voor de Omgevingsvisie 2.0 op basis van een Projectplan (Plan van Aanpak) en een begroting voor de organisatie daarvan.

5. Toelichting

Voor het opstellen van een Projectplan (Plan van Aanpak) is een opdracht verstrekt aan een externe deskundige (Marian van Voorn), met ruime ervaring op het gebied van burgerparticipatie en met het organiseren van verschillende vormen van burgerberaad.

Op interactieve wijze is in een introductiebijeenkomst en twee werkbijeenkomsten gewerkt aan een raamwerk voor een Burgerberaad voor de doorontwikkeling van de eerste versie van de Omgevingsvisie tot de Omgevingsvisie 2.0. Aan de werkbijeenkomsten is deelgenomen door de leden van de raads werkgroep, aangevuld met enkele andere raadsleden, twee collegeleden, enkele vertegenwoordigers van de organisatie, en daarbij is inbreng geleverd door experts. De opbrengst van de werkbijeenkomsten is vastgelegd in bijgevoegd Plan van aanpak.

Allereerst zijn de doelen van een Burgerberaad ('waarom een Burgerberaad en wat willen we er mee bereiken?') geformuleerd en zijn deze geprioriteerd, met de volgende doelen als uitkomst in volgorde van belangrijkheid:

1. Legitimiteit/draagvlak/zeggenschap van inwoners vergroten.
2. Experimenteren: wat leren we, hoe kunnen we een burgerberaad vaker inzetten en hoe zie dat er dan uit?
3. Beter beleid: input van meer mensen en meer perspectieven leidt tot een betere uitkomst.
4. Vertrouwen van burgers vergroten, afstand burgers – bestuur verkleinen, zorgen voor beter imago van de gemeente.
5. Beleid van de gemeente is dat we bewoners betrekken.

Het principe van een Burgerberaad is dat een groep gelote inwoners (in dit geval 100) zich, na meerdere bijeenkomsten waarin zij gevoed worden met informatie en met elkaar in gesprek gaan (deliberatie), uitspreekt over een aan hen voorgelegde vraag.

In de werkbijeenkomsten is onderkend dat het organiseren van een Burgerberaad onderdeel moet zijn van een breder participatieplan. Naast een Burgerberaad zullen andere participatie-instrumenten moeten worden ingezet om meer burgers te betrekken en input te laten leveren voor het Burgerberaad.

Een goede vraagstelling bepaalt in belangrijke mate de kwaliteit van de uitkomst van een Burgerberaad. Omdat er op dit moment nog geen inzicht is in de inhoud van de Omgevingsvisie 1.0 kan de vraagstelling aan het Burgerberaad nog niet worden vastgesteld. Zodra mogelijk zal een mogelijke vraagstelling worden geformuleerd en aan de raad worden voorgelegd. Aangezien het mandaat dat aan het Burgerberaad wordt verstrekt een nauwe relatie heeft met de vraagstelling zal de raad zich ook pas dan kunnen uitspreken over de vraag of hij de uitkomst van het Burgerberaad overneemt of deze beschouwt als (zwaarwegend) advies. Op basis hiervan wordt dan ook het brede participatieplan opgesteld.

De 100 deelnemers aan het Burgerberaad moeten het eens worden over de uitkomst (beantwoording van de vraagstelling). Hoe ze daartoe komen, hoe consensus wordt bereikt is aan het Burgerberaad zelf. Van belang is wel dat ook opvattingen van een minderheid worden verwoord.

In het Plan van Aanpak worden, naast de voorgaande thema's, als uitkomst van de werkbijeenkomsten meerdere aspecten van een Burgerberaad en welke keuzes daarbij te maken, belicht. Daarin wordt ook (globaal) beschreven hoe het proces wordt ingericht, welke rollen vervuld moeten worden en hoe de organisatie in te richten.

Het Plan van Aanpak kan worden beschouwd als richtlijn voor de organisatie van het in te stellen Burgerberaad.

6. Financiële aspecten en wijze van dekking

Op basis van het plan van Aanpak is een begroting opgesteld, waarbij onderscheid gemaakt tussen kosten per bijeenkomst en algemene kosten die (grotendeels) niet afhankelijk zijn van het aantal keren dat het Burgerberaad bijeenkomt.

Het benodigde budget voor een kwalitatief goed Burgerberaad voor de Omgevingsvisie wordt geraamd op € 135.000,-.

7. Vervolgtraject

Op basis van het Plan van Aanpak zullen verdere voorbereidingen worden getroffen. De planning zal, mede met het oog op de opschorting van de invoering van de Omgevingswet, nader worden bezien, er wordt een communicatieplan opgesteld en overleg zal worden

gevoerd over de facilitaire voorzieningen en personele inzet. Na vaststelling van de Omgevingsvisie 1.0 zal een voorstel aan de raad worden voorgelegd betreffende de vraagstelling aan het Burgerberaad en het daaraan te verstrekken mandaat. Alsdan zal ook een geactualiseerde planning ter kennis van de raad gebracht worden.

Nadat via de Voorjaarsnota de financiële middelen beschikbaar zijn gesteld kan de organisatie nader worden gepland en uitgezet en kunnen verplichtingen worden aangegaan.

Bijlage(n):

- Plan van Aanpak Burgerberaad Omgevingsvisie 2.0
- Begroting behorende bij het Plan van Aanpak Omgevingsvisie 2.0

Winsum, 11 februari 2022

Jan Willem Nanninga,
voorzitter raadswerkgroep Burgerberaad - Omgevingsvisie